

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Rem emens aliena pecunia, n. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

expressa legislatoris dispositio in contrarium, quæ hic, ut suppono, non apparet. Neque item esset idem, si prohiberentur vendi nociua reip. v.g. pisces fatidi, herbæ venosæ, frumentum corruptum: hæc enim neque permutare tunc liceret, quia ex ipso fine prohibitionis clarè apparet, ac præsumi debet, eam comprehendere; vniversaliter quamcumque onerosam translationem in alium: & de hac præsumptione loquitur Molina l. dum ait, quoties res aliqua vendi prohibetur, censerì etiam, permutari prohibitam.

i Vide in simili Less. c. 27. d. 1. n. 4. & Delug. t. 2. d. 26. sec. 3. n. 21. l. Mol. t. 2. d. 396. n. 7.

Venditio voluntaria esse debet.

13. Dictum est quintò: (& quidem voluntariè) nemo enim potest cogi, vendere rem suam, quia quilibet voluntariè debet de re propria disponere.

m. Covarr. l. 3. var. c. 14. n. 6.

Excipe primò, tempore penurix; in hac enim potest quis à superiore cogi, ut vendat frumentum, aliaque necessaria ad victum vel vestitum; quando item Magistratus potest pretium iustum spectatis omnibus circumstantijs taxare, ac prohibere insuper, ne quis plus debito de rebus emat m.

m. DD. communiter inc. 1. d. emp.

Quid, si ij, qui frumento v. g. abundant, sint Ecclesiastici, potueruntne à prophano magistratu compelli?

Respondeo, nequaquam: sed à suo iudice Ecclesiastico tunc cogantur.

Quid si hi requisiti negligant? vel eosdem requiri, propter distantiam, non concedatur? respondeo, poterit tunc potestas secularis, quantum moderatè fieri potest, cogere, non quidem ex vi iurisdictionis, qua nulla pollent in Ecclesiasticos, sed ob summam vel gravè necessitatem, sicuti vim vi repellendo potest o summus princeps coecere eodè Ecclesiasticos, quando eorù libertas nocet reipublicæ, nec remedium ab Ecclesiastico superiore impetrari potest.

n. plures apud Dian. p. 1. tr. 2. ref. 8. o Mol. t. 1. d. 31. versu sexta conclusio, vide Dian. ibid. ref. 7.

14. Excipe secundo, quando quis publice res suas exponit venales; neque enim potest mihi iustum pretium solventi negare.

15. Excipe tertio, ratione publicæ necessitatis, vel utilitatis. Hinc si domus, vel prædium necessarium est ad ædificandam Ecclesiam, Hospitale, Monasterium, scholas publicas, palatium regium, viam publicam &c. cogi à principe potest Dominus, ut vendat, iusto tamen soluto pretio.

16. Excipe denique, quando nimis severe tractat Dominus servum, vel ad illicita servam cogit: item quando vnus ex Dominis consentit vendere servum communem duorum alicui, qui servum in libertatè vindicare velit. Hæc & similia vide apud Molinã p. p. Mol. tr. 2. disp. 34. n.

Rem emens aliena pecunia.

17. Dictum est sextò, in definitione emptionis (à te datis) id quod amplè intelligendum est: nam etiam em-

pta

pra pecunijs alienis transferuntur in dominium emptoris, quam vis, ut ex se certum est, non absoluat emptor ab onere restitutionis alienae pecuniae, & damnorum fortè sequentium. Non fiunt autem emptoris, quando pecuniae sunt Ecclesiae, militis, conjugis, denique pupilli, & minoris, respectu Tutoris & Curatoris; quae satis sit innuisse; vide Bonacinam q aliosque ab eodem citatos.

q. Bonac. de contr. d. 3. q. 2. p. 3. n. 29.

Arrham recipiens in venditione.

18. Dicitur est denique septimò, (datis vel dandis) intellige, siue integrè, siue tantummodo partim: non raro enim datur pars pretij in venditione, sed non in arrham, id quod pro diversis effectibus est diligenter advertendum. Explico clarius; quando duo de re vendenda conveniunt duplici modo contingit, dari partem aliquam pecuniae: primò, ut sit pars pretij ob venditionem jam factam, & tunc debetur quidem praefixo ab illis tempore complementum pretij; at quia perfecta fuit venditio, neuter potest resilire à contractu, debeturque gabella venditioni fortè imposita, & quidem illi gabellario, qui tunc gabellis praefit.

r Delug. t. 2. de jur. d. 16. sec. 1. n. 10.

Secundo modo, ut ea pecunia sit in signum faciendi postea venditionem, ea lege, ut qui dedit illam pecuniae partem, eam amittat, si contractum perficere renuat, renuere tamen possit; atque haec propriè dicitur arrha, quae datur in securitatem eius, qui

dubitat de alterius constantia. Gabella autem in hoc casu, postea, quando fiet contractus, debetur, & quidem gabellario, qui tunc existet, ut ex dictis patet.

19. Petes, haec arrba, quae datur in securitatem, debetne deinde, si perficietur venditio, computari in partem pretij, necne? respondeo, id dependet ex voluntate contrahentium. Certè in regionibus nostris in pretij partem computari consuevit, si tamen alia sit contrahentium voluntas, servanda est, modo ea pecuniae pars non excedat summum pretium justum rei venditae.

§. II.

Qua persona vendere & emere possunt?

1. **Q**ua ratione pupilli, minores a mariti, uxores b, Religiosi c, similesque vendere, vel emere, ceterosque contractus inire valeant; an item se ipsum quis vendere d, vel pater filium possit, vel Tutor & Curator emere e res pupilli & minoris, passim agitur apud Scriptores: nos autem omnia non admodum frequentia, & praecipuè jurisperitorum propria, persequi non debere, brevitatis monet.

a Mol. 2. t. de 267. & 1. t. d. 224.

b Sanch. l. t. de matr. de 3. per totam.

c Vide Delug. t. 2. d. 26. sec. 3. quoad exercendam negotiationem; quoad paupertatem lege eundem t. 1. d. 3. per totam d' Fagund. de contr. l. 2. c. 1. e. l. non licet & l. si in emptione §. ult. ff. de contr. empt.

C. c. 2.

Deve-